

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет адвокатури та антикорупційної діяльності
Кафедра організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури

АДВОКАТУРА: МИНУЛЕ, СУЧАСНІСТЬ ТА МАЙБУТНЄ

**МАТЕРІАЛИ
XV Міжнародної
науково-практичної конференції**

*14 листопада 2025 року,
м. Одеса*



Одеса
«Юридична література»
2025

УДК 347.965(477)(063)
A288

Редакційна колегія:

Н. М. Бакаянова (голова), завідувачка кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури;
С. К. Костенко, професор;
І. О. Кісліцина, доцент;
М. О. Кравченко, доцент;
О. Г. Свіда, доцент;
П. М. Синицин, доцент;
О. О. Храпенко, доцент;
Л. П. Нестерчук, старший викладач;
Р. Р. Щербатий, асистент

Рекомендовано до друку вченою радою Національного університету «Одеська юридична академія» (протокол № 3 від 15 жовтня 2025 р.)

Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє : матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 14 листопада 2025 р.) / редкол.: Н. М. Бакаянова (гол.), І. О. Кісліцина, М. О. Кравченко [та ін.]. — Одеса : Юридична література, 2025. — 664 с.

ISBN 978—966—419—456—0

У збірнику містяться матеріали доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції «Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє», яка відбулася 14 листопада 2025 р. у Національному університеті «Одеська юридична академія». Доповіді учасників присвячені актуальним питанням адвокатури і здійснення адвокатської діяльності в Україні, історії адвокатури, діяльності Національної асоціації адвокатів України, проблемам і перспективам розвитку адвокатського самоврядування, правилам адвокатської етики та юридичній відповідальності адвокатів, зарубіжному і міжнародному досвіду організації та діяльності адвокатури.

УДК 347.965(477)(063)

Відповідальність за зміст та достовірність поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники та рецензенти, які рекомендували ці матеріали до друку.

ISBN 978—966—419—456—0

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2025

та однією з ключових гарантій довіри до системи правосуддя. Вона формує моральні орієнтири професійної поведінки адвоката, забезпечує баланс між інтересами клієнта, суспільства і держави, а також зміцнює принципи справедливості, верховенства права та законності у правозастосовній практиці. Дотримання адвокатами етичних стандартів не лише підвищує авторитет адвокатури як інституту громадянського суспільства, а й сприяє утвердженню прозорості, доброчесності та неупередженості у сфері правосуддя. Отже, професійна етика адвоката виступає не лише моральним імперативом, а й практичним інструментом зміцнення довіри громадян до правової системи. Саме через етичну культуру адвокатури реалізується принципова мета правосуддя — забезпечення справедливості, захисту прав і свобод людини, що є фундаментом розвитку демократичної, правової держави.

Список використаної літератури

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
2. Правила адвокатської етики : рішення Звітно-виборного з'їзду адвокатів України від 09.06.2017 № n0001891-17 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#Text>

Науковий керівник: доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук, доцент **Кіслиця Ірина Олександрівна**

Казарян Л. Р.

студентка 2-го курсу
факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК НАСЛІДОК ПОРУШЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ АДВОКАТА

Дисциплінарна відповідальність виступає одним із ключових правових інструментів, що забезпечує саморегульований контроль за дотриманням адвокатами Присяги та Правил адвокатської етики (далі — ПАЕ). Це, своєю чергою, прямо впливає на рівень суспільної довіри до адвокатури як інституту громадянського суспільства, оскільки вона має особливе завдання та особливий унікальний статус та недержавну природу.

Дисциплінарна відповідальність адвокатів в Україні регулюється насамперед Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» [1]. Згідно зі статтею 34, частиною 2, пунктом 3 цього закону, адвокат може бути притягнутий у порядку дисциплінарного провадження до відповідальності за вчинення дисциплінарного проступку, а саме за одну з найпоширеніших підстав — порушення норм адвокатської етики. Дисциплінарне провадження є процедурою розгляду письмової скарги, що містить відомості про можливу наявність у діях адвоката ознак дисциплінарного проступку. Цей процес здійснюється кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури (далі — КДКА) за місцем роботи адвоката, вказаним у Єдиному реєстрі адвокатів України (далі — ЄРАУ).

Законодавець передбачає відповідальність у формі дисциплінарних стягнень [1]. Першою чергою він встановлює — попередження. Це найменш суворий вид покарання, який має превентивний характер та спрямований на те, щоб застерегти та запобігти подальшим порушенням з боку адвоката не обмежуючи його право на заняття адвокатською діяльністю. Як приклад, можна привести невіддале формулювання, неавтоматично образлива публічна оцінка дій посадових осіб чи державних органів (зокрема у соцмережах), яка не завдала нікому шкоди авторитету та статусу.

Наступним видом є зупинення права на зайняття адвокатською діяльністю строком від одного місяця до року. У цей період адвокат позбавляється можливості здійснювати свою професійну діяльність, а відновлення відповідного права відбувається автоматично після завершення встановленого строку.

Найсуровішим видом дисциплінарного стягнення, який має безстроковий характер — виступає позбавлення права на здійснення адвокатської діяльності із подальшим виключенням із ЄРАУ, що фактично означає заборону займатися професійною діяльністю та втрату статусу. Він застосовується виключно у випадках суттєвих, тяжких порушень, що мають значні негативні наслідки. До таких порушень можуть належати: розкриття адвокатської таємниці; систематичне або істотне порушення положень та норм Правил адвокатської етики, невиконання або неналежне виконання професійних обов'язків, яке спричинило серйозну шкоду інтересам клієнта.

Проте, слід додати, що при обранні стягнення враховується умова наявності вини в порушенні і виходячи з цього, у сфері дисциплінарної відповідальності діє принцип презумпції невинуватості. Адвокат не визнається винним у дисциплінарному проступку, поки його вина не буде доведена у законному порядку та підтверджена рішенням КДКА або Вищою кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури України. Обвинувачення проти адвоката повинні ґрунтувати-

ся виключно на фактах, а не на припущеннях сторони, що звинувачує та яка повинна доводити вину.

Тож, можна дійти до висновків, що ключовим завданням у контексті дисциплінарної відповідальності є пошук ефективного балансу між забезпеченням справедливості через суворе покарання за порушення етичних норм та одночасним забезпеченням чіткого дотримання прав адвоката на об'єктивний, і прозорий процес. Це завдання включає не лише розробку системи, яка б адекватно реагувала на етичні проступки, але й гарантувала, що будь-яке рішення чи санкція базуються на принципах законності, справедливості та належної процедури. Такий підхід дозволить уникнути випадкам, коли дисциплінарна відповідальність перетворюється на несправедливо жорсткий контроль або на потурання, що може підірвати довіру до авторитету та статусу адвокатури, насамперед як інституту громадянського суспільства.

Список використаної літератури

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012, № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#n304> (дата звернення: 26.10.2025).

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», доцент *Храпенко Олена Олегівна*

Кіріпченко В. В.

студентка 1-го курсу магістратури
факультету адвокатури та антикорупційної діяльності
Національного університету «Одеська юридична академія»

ДОТРИМАННЯ АДВОКАТСЬКОЇ ТАЄМНИЦІ ЯК МОРАЛЬНО-ЕТИЧНИЙ ОБОВ'ЯЗОК АДВОКАТА

Дотримання адвокатської таємниці сьогодні набуває особливої актуальності у зв'язку з розвитком правової держави, підвищенням вимог до професійної етики та зміцненням довіри громадян до системи правосуддя. В умовах глобалізації, цифровізації та поширення інформаційних технологій питання конфіденційності інформації стають більш складними та багатограними, що висуває нові виклики для адвокатської спільноти.

Порушення адвокатської таємниці може мати серйозні наслідки не лише для клієнта, але й для самого адвоката, включаючи репута-

Зубков Ю. С.

Штучний інтелект в адвокатській діяльності: баланс між ефективністю та етичними межами 452

Іванченко А. О.

Етичні стандарти поведінки адвоката в онлайн-просторі 455

Іскра Є. С., Расіхіна В. В.

Професійна етика адвоката як гарантія довіри до правосуддя 458

Казарян Л. Р.

Дисциплінарна відповідальність як наслідок порушення професійної етики адвоката 460

Кіріпченко В. В.

Дотримання адвокатської таємниці як морально-етичний обов'язок адвоката 462

Котелкіна В. М.

До питання рекламування адвокатської діяльності у соціальних мережах 465

Лихенко Є. О.

Професійна чесність та результативність адвокатської діяльності: етичні межі досягнення позитивного результату 469

Маковійчук С. В.

Поведінка адвоката у соціальних мережах: новий вимір професійної етики 472

Маслякова А. В.

Етичні аспекти взаємодії адвоката з клієнтом та судом 474

Мельник І. А.

Професійна етика у взаємовідносинах суддів і адвокатів 478

Мідяна В. О., Лукашевич А. Л.

Етика адвоката в цифрову епоху: виклики використання штучного інтелекту 480

Мовчан А. В.

Дисциплінарна відповідальність адвоката за порушення адвокатської таємниці: сучасні тенденції 483

Недслєва Д. П., Приймак М. І.

Поведінка адвоката в професійній діяльності в умовах воєнного стану: етичний аспект 487